

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 3706/12**, rješavajući apelacije **Sadije Vranić i drugih**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica

Miodrag Simović, potpredsjednik

Seada Palavrić, potpredsjednica

Mato Tadić, sudija

Mirsad Ćeman, sudija

Zlatko M. Knežević, sudija

na sjednici održanoj 17. marta 2015. godine donio je

## **ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU**

Usvajaju se apelacije **Sadije Vranić, Jasminke Fazlić, Jasmina Nuhagića, Silvija Čelana, Đemile Krupić, Bahre Kulenović, Zlate Mesić, Ramize Velić, Sejfe Velića, Midhete Suljić, Asmira Kurtovića i R. M.**

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, zbog neprovođenja rješenja o izvršenju Općinskog suda u Bihaću br. 17 0 I 004037 09 I od 6. februara 2009. godine, 017-0-I-07-004696 od 20. februara 2008. godine, 17 0 I 007465 09 I od 25. juna 2009. godine, 017-0-I-08-002178 od 24. novembra 2008. godine, 17 0 Rs 002876 11 I od 9. maja 2011. godine, 017-0-I-07-003985 od 31. oktobra 2007. godine, Općinskog suda u Bosanskoj Krupi br. 018-0-I-07-00-0089 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0386 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0388 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0113 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0114 od 21. februara 2007. godine, Općinskog suda u Bihaću br. 017-0-I-07-004142 od 6. decembra 2007. godine, 17 0 Rs 002891 11 I od 16. februara 2011. godine, 17 0 Rs 019735 10 I 2 od 2. novembra 2012. godine, 017-0-I 07-002614 od 22. avgusta 2007. godine, I-488/08 od 17. aprila 2008. godine, I-487/08 od 15. aprila 2008. godine i 17 0 I 016679 10 I od 3. februara 2010. godine.

Ova odluka dostavlja se Vladi Unsko-sanskog kantona da, u skladu s ranijim nalogom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iz odluka Ustavnog suda o istim činjeničnim i pravnim pitanjima, izvrši svoje ustavne obaveze i osigura poštivanje ljudskih prava tako što će preduzeti mjere s ciljem da povjerioci koji posjeduju izvršne sudske odluke na teret budžetskih sredstava Unsko-sanskog kantona naplate svoja potraživanja u razumnom roku.

## **OBRAZLOŽENJE**

### **I. Uvod**

1. Sadija Vranić, Jasminka Fazlić, Jasmin Nuhagić, Silvije Čelan, Đemila Krupić, Bahra Kulenović, Zlata Mesić, Ramiza Velić, Sejfo Velić, Midheta Suljić, Asmir Kurtović i R. M. (u daljnjem tekstu: apelanti), koje zastupaju Hamdija Veladžić, Vesna Pehar i Zoran Lesko, te Mirsad Tatarević, advokati iz Bihaća, Mostara i Bosanske Krupe, podnijeli su u periodu od 22. oktobra 2012. godine do 14. novembra 2014. godine apelacije Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zbog neizvršenja rješenja o izvršenju Općinskog suda u Bihaću br. 17 0 I 004037 09 I od 6. februara 2009. godine, 017-0-I-07-004696 od 20. februara 2008. godine, 17 0 I 007465 09 I od 25. juna 2009. godine, 017-0-I-08-002178 od 24. novembra 2008. godine, 17 0 Rs 002876 11 I od 9. maja 2011. godine, 017-0-I-07-003985 od 31. oktobra 2007. godine, Općinskog suda u Bosanskoj Krupi br. 018-0-I-07-00-0089 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0386 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0388 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0113 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0114 od 21. februara 2007. godine, Općinskog suda u Bihaću br. 017-0-I-07-004142 od 6. decembra 2007. godine, 17 0 Rs 002891 11 I od 16. februara 2011. godine, 17 0 Rs 019735 10 I 2 od 2. novembra 2012. godine, 017-0-I 07-002614 od 22. avgusta 2007. godine, I-488/08 od 17. aprila 2008. godine, I-487/08 od 15. aprila 2008. godine i 17 0 I 016679 10 I od 3. februara 2010. godine.

2. S obzirom na to da je Ustavnom sudu dostavljeno više apelacija iz njegove nadležnosti koje se tiču istog činjeničnog i pravnog pitanja, Ustavni sud je, u smislu člana 31. stav (1) Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju predmeta br. AP 3706/12, AP 1231/14, AP 1851/14, AP

---

2424/14, AP 3986/14, AP 4115/14, AP 4116/14, AP 4331/14, AP 4350/14 i AP 4885/14, u kojima će se voditi jedan postupak i donijeti jedna odluka pod brojem AP 3706/12.

## **II. Postupak pred Ustavnim sudom**

3. Na osnovu člana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 60/05, 64/08 i 51/09; u daljnjem tekstu: ranije važeća Pravila), koja su važila u vrijeme preduzimanja navedenih radnji, od Općinskog suda zatraženo je 13. novembra 2012. godine da dostavi odgovor na apelaciju (za predmet AP 3706/12).

4. Općinski sud je 19. novembra 2012. godine dostavio odgovor na apelaciju.

5. U skladu s članom 26. stav 2. ranije važećih Pravila Ustavnog suda, odgovor Općinskog suda dostavljen je apelanticinom punomoćniku 8. decembra 2012. godine.

6. Također, na osnovu člana 23. stav (1) Pravila Ustavnog suda, od Vlade Unsko-sanskog kantona (u predmetu AP 4331/14), Općinskog suda u Bihaću (u predmetima AP 1231/14, AP 1851/14 i AP 2424/14) i Općinskog suda u Bosanskoj Krupi (u predmetu AP 3986/14) zatraženo je 7. i 28. novembra, 23. decembra 2014. godine, te 7. i 26. januara 2015. godine da dostave odgovore na apelacije.

7. Vlada Unsko-sanskog kantona (Ministarstvo finansija) dostavila je traženi odgovor 9. marta 2015. godine, a općinski sudovi dostavili su odgovore 13. novembra i 10. decembra 2014. godine, odnosno 15. januara i 4. februara 2015. godine.

## **III. Činjenično stanje**

8. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

9. Presudama Općinskog suda u Bosanskoj Krupi broj 018-0-P-06-000112 od 25. maja 2007. godine, Općinskog suda u Bihaću br. 017-0-P-06-000215 od 30. novembra 2007. godine, 017-P-06-001307 od 26. oktobra 2007. godine, RS-78/05 od 7. jula 2006. godine, 17 0 Rs 002876 08 Rs od 23. decembra 2010. godine, Rs: 912/05 od 11. oktobra 2006. godine, Općinskog suda u Bosanskoj Krupi br. RS. 469/05 od 10. novembra 2006. godine, RS. 470/05 od 26. januara 2007. godine, RS. 458/05 od 26. januara 2007. godine, RS. 495/05 od 10. novembra 2006. godine, RS. 494/05 od 10. novembra 2006. godine, Općinskog suda u Bihaću br. 17 0 P 002891 08 P od 20. decembra 2010. godine, 17 0 RS 019735 10 RS od 21. maja 2010. godine, RS 930/05 od 3. maja 2007. godine, RS: 19/05 od 2. marta 2006. godine, RS: 425/04 od 15. februara 2006. godine i 017-0-P-06-000597 od 9. oktobra 2008. godine, koje su u pojedinim predmetima djelimično preinačene, odnosno

potvrđene presudama Kantonalnog suda u Bihaću br. 001-0-Gž-07-000938 od 6. novembra 2008. godine, GŽ 1703/07 od 25. decembra 2008. godine i 001-0-Gž-08-001545 od 5. decembra 2008. godine, obavezan je tuženi Unsko-sanski kanton (Općinski sud Bosanska Krupa, JU „Dječiji vrtić“ Bihać, KMUP Bihać, JU „Prva osnovna škola“ Bosanska Krupa i JU Osnovna škola „Harmani II“ Bihać) da apelantima na ime potraživanja iz radnog odnosa (isplate razlike plaća, toplog obroka, troškova prijevoza, regresa, jubilarne nagrade i razlike minulog rada) isplati iznose bliže navedene u izrekama presuda. U predmetu AP 4115/14 Unsko-sanski kanton je na osnovu sudske nagodbe broj 017-0-P-06-001647 od 19. februara 2007. godine obavezan da apelantici na ime potraživanja iz radnog odnosa isplati iznose bliže navedene u izrekama sudske nagodbe.

10. Apelanti su općinskim sudovima podnijeli prijedloge za izvršenje na osnovu pravosnažnih presuda Kantonalnog suda i presuda Općinskog suda (za predmet AP 4115/14 na osnovu sudske nagodbe) protiv tuženog kao izvršenika (u daljnjem tekstu: izvršenik), predlažući izvršenje pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava s izvršenikovog transakcijskog računa u HVB Central profit banci d.d. Sarajevo, odnosno UniCredit banci d.d. Mostar na transakcijski račun apelanata odnosno njihovog opunomoćenika.

11. Općinski sudovi su, postupajući povodom prijedloga apelanata za izvršenje, donijeli rješenja br. 17 0 I 004037 09 I od 6. februara 2009. godine, 017-0-I-07-004696 od 20. februara 2008. godine, 17 0 I 007465 09 I od 25. juna 2009. godine, 017-0-I-08-002178 od 24. novembra 2008. godine, 17 0 Rs 002876 11 I od 9. maja 2011. godine, 017-0-I-07-003985 od 31. oktobra 2007. godine, 018-0-I-07-00-0089 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0386 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0388 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0113 od 21. februara 2007. godine, 018-0-I-07-00-0114 od 21. februara 2007. godine, 017-0-I-07-004142 od 6. decembra 2007. godine, 17 0 Rs 002891 11 I od 16. februara 2011. godine, 17 0 Rs 019735 10 I 2 od 26. avgusta 2010. godine, koja su izmijenjena rješenjima br. 17 0 Rs 019735 10 I 2 od 2. novembra 2012. godine, 017-0-I 07-002614 od 22. avgusta 2007. godine, I-488/08 od 17. aprila 2008. godine, I-487/08 od 15. aprila 2008. godine i 17 0 I 016679 10 I od 3. februara 2010. godine, kojima je odredio predložena izvršenja. Navedena rješenja općinski sudovi dostavili su na provođenje HVB Central profit banci d.d. Sarajevo, odnosno UniCredit banci d.d. Mostar.

12. Prema stanju spisa, rješenja o izvršenju nisu provedena.

#### **IV. Apelacija**

##### **a) Navodi iz apelacija**

13. Apelanti smatraju da su im zbog neprovođenja rješenja o izvršenju povrijeđeni pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, te pravo na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije, kao i pravo na nediskriminaciju iz člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 14. Evropske konvencije. Apelanti su naveli hronologije postupaka, te, između ostalog, istaknuli da su predmetnim rješenjima općinskih sudova dozvoljena predložena izvršenja koja su dostavljena poslovnim bankama na naplatu. Međutim, glavni razlog neizvršavanja pravosnažnih sudskih odluka – rješenja o izvršenju, jeste taj što Vlada Unsko-sanskog kantona u budžetu Unsko-sanskog kantona ne osigurava dovoljno novčanih sredstava radi izvršenja sudskih odluka, ili ta sredstva izdvajaju u simboličnim iznosima u odnosu na nastale obaveze, čime Vlada Unsko-sanskog kantona na grub način krši odredbe Zakona o budžetu i odredbe Zakona o izvršnom postupku. Osim toga, apelanti su naveli da se aktivnost suda ne iscrpljuje samo donošenjem rješenja o izvršenju i njegovim dostavljanjem na izvršenje banci u kojoj se nalaze izvršenikova novčana sredstva, već je obaveza suda da preduzme sve mjere i aktivnosti radi provođenja svojih odluka, jer se samo na taj način i učvršćuje autoritet sudske vlasti i ostvaruje princip vladavine prava. Apelanti su predložili da Ustavni sud usvoji apelacije i naloži sudu i ostalim učesnicima izvršnog postupka preduzimanje odgovarajućih mjera radi hitnog izvršenja sudskih odluka. Također, apelanti su u pojedinim apelacijama predložili da Ustavni sud naloži Vladi Unsko-sanskog kantona da im isplati naknadu na ime nematerijalne štete u odnosu na utvrđenu povredu prava na pravično suđenje i prava na imovinu.

#### **b) Odgovori na apelacije**

14. Vlada Unsko-sanskog kantona (Ministarstvo finansija) u svom odgovoru na apelaciju (AP 4331/14) navela je da je postupila u skladu s nalogima iz ranije donesenih odluka Ustavnog suda u kojima su razmatrana pravna pitanja kao u predmetnoj apelaciji (neizvršenje rješenja o izvršenju na teret budžetskih sredstava Unsko-sanskog kantona), te da je na sjednici održanoj 26. septembra 2013. godine donijela Zaključak broj 03-017-3225/2013 kojim je obavezala Ministarstvo finansija i Ured za zajedničke poslove da uradi ukupan zbir i listu potraživanja na teret budžeta, kao i centralnu evidenciju svih povjerilaca, uz objavu te evidencije na internetskoj stranici Vlade. Dalje se navodi da su Ministarstvo finansija i Ured za zajedničke poslove izradili centralnu evidenciju svih povjerilaca, odnosno da je evidencija objavljena na internetskoj stranici Vlade Unsko-sanskog kantona, kao i da se Vlada navedenim Zaključkom obavezala da prilikom planiranja i izrade budžeta predvidi sredstva za isplatu izvršnih sudskih odluka. Istaknuto je da se budžet kantona

planira u skladu s mogućnostima koje se zasnivaju na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora i prognozi prihoda i rashoda, te da nije moguće precizno odrediti tok izvršenja. Na kraju je navedeno da Vlada Unsko-sanskog kantona, u okviru realnih mogućnosti, preduzima mjere i aktivnosti kako bi zaštitila prava povjerilaca i omogućila da oni u što skorijem roku transparentno naplate svoja potraživanja.

15. Općinski sud u Bihaću je u odgovoru na apelaciju (AP 3706/12) naveo da je nakon donošenja rješenja o izvršenju, te odlučivanja o izvršenikovom izjavljenom prigovoru rješenje dostavio na provođenje UniCredit banci d.d. Mostar.

16. U odgovoru na apelaciju (AP 1231/14) Općinski sud u Bihaću je naveo da je Unsko-sanski kanton izjavio prigovor protiv rješenja o izvršenju, u kojem je navedeno da Unsko-sanski kanton nije izvršenik u predmetnom postupku, te ga je sud rješenjem od 25. decembra 2014. godine uputio na parnični postupak kako bi utvrdio da li je izvršenje u tom predmetu nedopušteno. Također, sud je naveo da nakon dostavljanja rješenja o izvršenju poslovnoj banci sud nema više nikakvih ingerencija u pogledu provođenja izvršenja ili smetnji u provođenju.

17. Općinski sud u Bihaću je u odgovoru na apelacije (AP 1851/14 i AP 2424/14) naveo da je predmetna rješenja o izvršenju dostavio UniCredit banci d.d. Mostar na provođenje, te da je navedena banka dostavila podnesak kojim je obavijestila sud da je postupila prema tim rješenjima na način da je rješenja zavela u evidenciju redoslijeda onih koji terete izvršenikov transakcijski račun.

18. U odgovoru na apelaciju (AP 3986/14) Općinski sud u Bosanskoj Krupi naveo je da je predmetna rješenja o izvršenju dostavio na provođenje HVB Central profit banci d.d. Sarajevo (pravnom predniku UniCredit bank d.d. Mostar), te da provođenjem te radnje smatra da su izvršenja dovršena. Sud je istaknuo da je problem neizvršenja rješenja o izvršenju u okviru Unsko-sanskog kantona van utjecaja suda, te smatra da svojim radnjama nije povrijedio prava na koja se apelanti pozivaju u apelaciji.

## V. Relevantni propisi

19. **Zakon o izvršnom postupku** („Službene novine FBiH“ br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09 i 35/12) u relevantnom dijelu glasi<sup>1</sup>:

### *Član 5.*

---

<sup>1</sup> Navedene relevantne odredbe kompilirane su u skladu sa svim relevantnim izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku. Odredbe su kompilirane isključivo za potrebe ove odluke.

---

### *Hitnost i redosljed postupanja*

- (1) *U postupku izvršenja sud je dužan da postupa hitno.*
- (2) *Sud je dužan da predmete uzima u rad redom kako ih je primio, osim ako priroda potraživanja ili posebne okolnosti zahtijevaju da se postupi drukčije.*

#### *Član 6.*

- (1) *Sredstva izvršenja su izvršne radnje ili sistem takvih radnji kojima se prema zakonu potraživanje prinudno ostvaruje.*
- (2) *Predmet izvršenja su stvari i prava na kojim se prema zakonu može provesti izvršenje radi ostvarenja potraživanja.*
- (3) *Izvršne radnje mogu se neposredno provesti protiv izvršenika i drugih osoba, u skladu sa ovim zakonom.*

#### *Član 64.*

##### *Dovršenje izvršenja*

*Postupak izvršenja smatra se završenim pravosnažnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju izvršnog prijedloga, provođenjem izvršne radnje kojom se izvršenje dovršava ili obustavom izvršenja.*

#### *Član 138.*

*[...]*

*3) Izvršenje na teret sredstava budžeta Federacije Bosne i Hercegovine i kantona provest će se u visini predviđenoj na određenoj poziciji budžeta i u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta.*

*[...]*

#### *Član 167.*

*(1) Banka naplatu obavlja redom, prema vremenu dostave rješenja o izvršenju ako zakonom nije drukčije određeno.*



(2) Banka vodi posebnu evidenciju redoslijeda rješenja o izvršenju po danu i vremenu dostave i izdaje tražiocu izvršenja, na njegov zahtjev, potvrdu o mjestu njegovog potraživanja u tom redoslijedu.

(3) Banka ne može provesti nalog izvršenika prije isplate potraživanja utvrđene rješenjem o izvršenju, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(4) S rješenjem o izvršenju izjednačena je isprava za koju je to predviđeno posebnim zakonom.

#### Član 169.

(1) Ako na računu označenom u rješenju o izvršenju nema sredstava, banka će u korist tog računa izvršiti prijenos izvršenikovih sredstava u odgovarajućem iznosu sa drugih računa u toj banci, a prema redoslijedu koji označi tražilac izvršenja.

(2) Ukoliko banka ne uspije u cjelini naplatiti izvršnu tražbinu zbog nedostatka sredstava na računu, držat će rješenje o izvršenju u posebnoj evidenciji i po njemu obaviti prenos kad sredstva pristignu na račun, ukoliko rješenjem o izvršenju nije drugačije određeno.

(3) O tome da nema sredstava na računu banka će obavijestiti sud bez odlaganja. Uz tu obavijest banka će dostaviti sudu i izvještaj o promjenama na računu iz stava 5. člana 166. ovog zakona.

#### Član 172.

Ukoliko izvršenik ima novčana sredstva na više računa kod jedne ili više banaka, shodno se primjenjuju odredbe člana 171. ovog zakona.

20. U **Zakonu o privremenom odlaganju od izvršenja potraživanja na osnovu izvršnih odluka na teret Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine FBiH“ br. 9/04 i 30/04) relevantne odredbe glase:

#### Član 1.

Ovim zakonom se privremeno odlažu od izvršenja potraživanja na osnovu izvršnih odluka na teret Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, **kantona** i općina.

#### Član 2.

Pod izvršnim odlukama podrazumijevaju se izvršne isprave donesene u sudskom i upravnom postupku a koje se odnose na potraživanja nastala na osnovu:

- stare devizne štednje;

- *razne materijalne i nematerijalne štete;*
- *potraživanja nastala za vrijeme rata i neposredne ratne opasnosti;*
- *zaostalih neizmirenih obaveza korisnika budžeta.*

### *Član 3.*

*Ovaj zakon će se primjenjivati do donošenja zakona kojim će se regulirati način izmirenja obaveza iz izvršnih odluka iz člana 2. ovog zakona<sup>2</sup>.*

*Ovaj zakon se ne primjenjuje ako je obaveza korisnika budžeta nastala nakon stupanja na snagu.*

21. U **Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 1/94) relevantne odredbe glase:

#### *V. Kantonalne vlasti*

### *Član 9.*

*Vlada kantona nadležna je za:*

*a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona, izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene kantonu od federalne vlasti;*

*[...]*

22. U **Ustavu Unsko-sanskog kantona** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj 1/04) relevantne odredbe glase:

#### *IV - DJELOKRUG KANTONA*

### *Član 3.*

*Kanton i federalna vlast, u skladu sa Ustavom Federacije, ovlašteni su za:*

*(a) jamčenje i provođenje ljudskih prava;*

*[...]*

#### *B. IZVRŠNA VLAST KANTONA*

##### *1. Vlada Kantona*

---

<sup>2</sup> Ova odredba novelirana je u „Službenim novinama FBiH“ broj 30/04, a prije toga iza riječi „zakona“ bilo je propisano „a najkasnije do 31. 5. 2004. godine“.

*Član 5.*

*Vlada Kantona ovlaštena je da:*

*[...]*

*b) izvršava odluke svakog suda Kantona ili federalnog suda i obavlja svaku drugu ovlaštenost povjerenu Kantonu od federalne vlasti;*

*[...]*

23. **Budžet Unsko-sanskog kantona za 2011. godinu** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj 5/11) u relevantnom dijelu glasi:

614800            *Sudska izvršenja i sudske i vansudske nagodbe*            3.000,000,00 KM

24. **Budžet Unsko-sanskog kantona za 2012. godinu** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj 8/12) u relevantnom dijelu glasi:

614800            *Sudska izvršenja – nagodbe*            1.500,000,00 KM

25. **Budžet Unsko-sanskog kantona za 2013. godinu** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj 1/13) u relevantnom dijelu glasi:

614800            *Sudska izvršenja – nagodbe*            45,000,00 KM

26. **Budžet Unsko-sanskog kantona za 2014. godinu** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ br. 6/14, 9/14, 10/14 i 16/14) u relevantnom dijelu glasi:

614800            *Sudska izvršenja – nagodbe*            15,000,00 KM

27. U **Zakonu o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2011. godinu** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ br. 5/11 i 20/11) relevantne odredbe glase:

*Član 26.*

*(Sredstva za sudska izvršenja)*

*Sredstva utvrđena u razdjelu 11. Budžeta, pozicija „sudska izvršenja“, planirana su i ista se izvršavaju, a u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.*

28. U **Zakonu o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2012. godinu** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj 8/12) relevantne odredbe glase:

*Član 26.*

*(Sredstva za sudska izvršenja)*

*Sredstva utvrđena u razdjelu 11. Budžeta, pozicija „sudska izvršenja“ izvršavaju se u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.*

29. U **Zakonu o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2013. godinu** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj 1/13) relevantne odredbe glase:

*Član 26.*

*(Sredstva za sudska izvršenja)*

*Sredstva utvrđena u razdjelu 11. Budžeta, pozicija „sudska izvršenja“ izvršavaju se u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima*

30. U **Zakonu o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2014. godinu** („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ br. 6/14 i 19/14) relevantne odredbe glase:

*Član 26.*

*(Sredstva za sudska izvršenja)*

*Sredstva utvrđena u razdjelu 11. Budžeta, pozicija „sudska izvršenja - nagodbe“ izvršavaju se u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.*

## **VI. Dopustivost i meritum**

31. Ustavni sud naglašava da je o gotovo identičnim pravnim pitanjima – neizvršenje rješenja o izvršenju na teret budžetskih sredstava Unsko-sanskog kantona – razmatrao u Odluci o dopustivosti i meritumu broj AP 4368/11 od 25. juna 2013. godine (dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda [www.ustavnisud.ba](http://www.ustavnisud.ba)). Razlozi navedeni u Odluci Ustavnog suda broj AP 4368/11 u pogledu dopustivosti apelacije u cijelosti se odnose i na ovu odluku, pa se Ustavni sud, umjesto posebnog obrazloženja o dopustivosti konkretne apelacije, u cijelosti poziva na razloge navedene u citiranoj odluci Ustavnog suda.

32. Također, u vezi s meritumom predmeta u odnosu na navode o povredi prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, te prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, Ustavni sud naglašava da se razlozi dati u Odluci broj AP 4368/11 u cijelosti odnose i na ovaj predmet. Ustavni sud je u navedenoj odluci istakao: „Imajući u vidu navedeno, tj. činjenicu da Vlada Unsko-sanskog kantona nije izračunala ukupan zbir dugovanja po osnovu izvršnih sudskih

odluka, koji bi ažurirala sve dok za to postoji potreba, kao i činjenicu da ne postoji centralna i transparentna evidencija potraživanja o kojoj je bilo riječi u prethodnom dijelu obrazloženja ove odluke, proizlazi da apelanti kao imaoci izvršnog sudske naslova nemaju garancije da će u razumnom roku moći naplatiti svoja potraživanja od Unsko-sanskog kantona. Zbog toga, Ustavni sud zaključuje da su u konkretnom slučaju povrijeđeni pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u odnosu na pravo na izvršenje pravosnažne sudske odluke u razumnom roku, te pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.“

33. Dalje, Ustavni sud zapaža da je iz odgovora Vlade Unsko-sanskog kantona (Ministarstva finansija) vidljivo da su evidentni pokušaji Vlade Unsko-sanskog kantona da prema raspoloživim mogućnostima osigura izvršenje pravosnažnih sudskih odluka, odnosno osigura izvršenje rješenja o izvršenju na teret budžetskih sredstava Unsko-sanskog kantona. Naime, iz navedenog odgovora proizlazi da je Vlada Unsko-sanskog kantona postupila u skladu s nalogima iz ranije donesenih odluka Ustavnog suda u kojima su razmatrana pravna pitanja kao u konkretnim apelacijama (neizvršenje rješenja o izvršenju na teret budžetskih sredstava Unsko-sanskog kantona). Ustavni sud primjećuje da je Vlada Unsko-sanskog kantona preduzela niz radnji u skladu s datim nalogima, tako što je na sjednici održanoj 26. septembra 2013. godine donijela Zaključak broj 03-017-3225/2013 kojim je obavezala Ministarstvo finansija i Ured za zajedničke poslove da urade ukupan zbir i listu potraživanja na teret budžeta, te centralnu evidenciju svih povjerilaca, uz objavu evidencije na internetskoj stranici Vlade. S tim u vezi, Ustavni sud zapaža da se na internetskoj stranici Vlade Unsko-sanskog kantona nalazi „spisak sudskih izvršenja“ koji je 1. oktobra 2014. godine iznosio 62.660.313,91 KM. Također, Vlada Unsko-sanskog kantona navedenim se zaključkom obavezala da prilikom planiranja i izrade budžeta planira veće iznose sredstava za izvršenje pravosnažnih sudskih odluka (u budžetu za 2014. godinu planirano 45.000,00 KM koja su rebalansom budžeta smanjena na 15.000,00 KM). Međutim, iako su evidentni naponi Vlade Unsko-sanskog kantona da provede svoje pozitivne obaveze, očigledno je da zbog ukupnih potraživanja povjerilaca prema Unsko-sanskom kantonu ta potraživanja zbog ugrožavanja redovnog funkcioniranja kantona ne mogu biti isplaćivana većom dinamikom od predviđene, te da Vlada Unsko-sanskog kantona nije u mogućnosti odmah u cijelosti da postupi u skladu sa svim presudama sudova i odlukama Ustavnog suda, ali kontinuirano stvara uvjete za postepenu realizaciju potraživanja. Dakle, evidentno je da apelanti, i uz sve preduzete mjere, prema postojećoj dinamici isplate na osnovu pravosnažnih sudskih odluka neće moći naplatiti svoja potraživanja za nekoliko godina.

34. Ustavni sud napominje da su, prema članu I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, te prema članu 1. Evropske konvencije, svi nivoi vlasti u Bosni i Hercegovini dužni osigurati poštivanje individualnih ljudskih prava, u koja se ubraja i pravo na izvršenje pravosnažne sudske odluke, prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije, uključujući i pravo na imovinu iz člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, s obzirom na to da su pravosnažnom sudskom odlukom dosuđena novčana potraživanja. Takva obaveza ne može se umanjiti činjenicom da u konkretnom slučaju izvršenje ide na teret budžetskih sredstava jednog kantona, te da, uslijed velikog broja povjerilaca, nema raspoloživih sredstava nad kojima bi se izvršenje moglo provesti. U vezi s navedenim, Ustavni sud podsjeća na stav Evropskog suda za ljudska prava usvojen u predmetu *Jeličić protiv BiH* (vidi presudu od 31. oktobra 2006. godine, stav 39), na koji se Evropski sud za ljudska prava ponovo pozvao u drugom predmetu ove vrste protiv naše države (*Čolić i dr. protiv BiH*, vidi presudu od 10. novembra 2009. godine), prema kojem: „Sud i dalje ponavlja da ne prihvata da državne vlasti navode nedostatak sredstava kao ispriku za nepoštivanje obaveza proisteklih iz presude. Doduše, odgoda u izvršenju presude može se opravdati posebnim okolnostima, ali odgoda ne može biti takva da naruši srž prava koje štiti član 6 § 1 (vidi *Burdov v. Russia*, broj 59498/00, § 35, ECHR 2002-III i *Teteriny v. Russia*, broj 11931/03, § 41, od 30. juna 2005.)“.

35. Također, Ustavni sud ukazuje i na presudu Evropskog suda za ljudska prava *Đurić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, gdje je Evropski sud za ljudska prava razmatrao neizvršenje pravosnažnih i izvršnih presuda domaćih sudova kojima je aplikantima dosuđena ratna šteta. U navedenoj presudi, ispitujući adekvatnost mjera koje je preduzela Republika Srpska za izvršenje pravosnažnih domaćih presuda kojima je dosuđena ratna šteta, Evropski sud za ljudska prava osvrnuo se na Plan izmirenja (iz oktobra 2012. godine) isplate ratne štete, kojim je predviđeno izvršenje pravosnažnih presuda kojima se naređuje isplata ratne štete u gotovini, u roku od 13 godina počevši od 2013. godine, koji je u julu 2013. godine produžen na period od 20 godina. Evropski sud za ljudska prava je, između ostalog, ukazao na to da je, iako izvršenje pravosnažnih presuda po vremenskim fazama može biti prihvatljivo u izuzetnim okolnostima (vidi *Immobiliare Saffi protiv Italije* [GC], br. 22774/93, tačka 74, ESLJP 1999-V), predloženi period od 20 godina suviše dug imajući u vidu znatno kašnjenje do kojeg je već došlo. Također, Evropski sud za ljudska prava je i u ovoj odluci ponovio da državni organ ne može isticati nedostatak sredstava kao opravdanje za nenamirenje duga utvrđenog sudskom presudom (vidi *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, tačka 35, ESLJP 2002-III; *Teteriny protiv Rusije*, br. 11931/03, tačka 41, 30. juni 2005; *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 41183/02, tačke 39 i 42, ESLJP 2006-XII).

36. Ustavni sud podržava navedeni stav Evropskog suda za ljudska prava, odnosno da nedostatak sredstava ne može biti isprika za nepoštivanje obaveza proisteklih iz presude, te u konkretnom slučaju zapaža da je Vlada Unsko-sanskog kantona preduzela neophodne korake s ciljem izvršenja naloga iz ranije donesenih odluka Ustavnog suda. Međutim, imajući u vidu da je za izvršenje sudskih presuda i za isplatu nagodbi prema pravosnažnim sudskim presudama u budžetu Unsko-sanskog kantona za 2014. godinu planirano 45.000,00 KM (koja su rebalansom smanjena na 15.000,00 KM), kao i činjenicu da ukupna potraživanja povjerilaca na teret budžeta Unsko-sanskog kantona iznose 62.660.313,91 KM (zaključno sa 1. oktobrom 2014. godine), proizlazi da će apelanti morati čekati na realizaciju svojih potraživanja, odnosno na izvršenje još nekoliko godina. S obzirom na navedeno, te imajući u vidu stavove Evropskog suda i Ustavnog suda u sličnim predmetima koji se, s obzirom na okolnosti konkretnih predmeta i pitanja koja pokreću, mogu primijeniti i na slučajeve apelanata, Ustavni sud zaključuje da su u predmetnim slučajevima zbog nemogućnosti apelanata da realiziraju izvršenja pravosnažnih sudskih odluka donesenih u njihovu korist povrijeđena prava apelanata na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, kao i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

#### **Ostali navodi**

37. U svjetlu prethodno utvrđene povrede prava na pravično suđenje i prava na imovinu, Ustavni sud ne nalazi da je potrebno da posebno ispituje navode apelanata u vezi s povredom prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije, kao i prava na nediskriminaciju iz člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 14. Evropske konvencije.

#### **Pitanje naknade nematerijalne štete**

38. U vezi s pitanjem isplate naknade nematerijalne štete koju su apelanti tražili zbog povrede svojih prava, Ustavni sud zapaža da, prema članu 74. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud, izuzetno, može odrediti naknadu za nematerijalnu štetu, na osnovu pravednosti, uzimajući u obzir standarde koji proizlaze iz prakse Ustavnog suda. Međutim, kao što je navedeno, dodjeljivanje kompenzacije zbog utvrđene povrede određenih ustavnih prava predstavlja izuzetak, a ne pravilo, pa, s obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da je u konkretnom slučaju izdavanje naloga Vladi Unsko-sanskog kantona da izvrši svoje ustavne obaveze i osigura poštivanje ljudskih prava tako što će preduzeti odgovarajuće zakonske mjere s ciljem da apelanti i ostali povjerioci koji posjeduju izvršne sudske odluke na teret budžetskih sredstava Unsko-sanskog kantona naplate svoja potraživanja u što kraćem roku odgovarajuća satisfakcija za apelante.

## VII. Zaključak

39. Ustavni sud zaključuje da su apelantima povrijeđeni pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, jer ne postoje garancije da će apelanti kao imaoci izvršnog sudskog naslova moći naplatiti svoja potraživanja u razumnom roku.

40. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

41. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica  
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Valerija Galić